

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมา

ปัญหาความมั่นคงชายแดนของไทยจะมีการเปลี่ยนแปลงในเชิงโครงสร้างในอนาคต เมื่อประเทศไทยได้กลายเป็นประเทศหนึ่งในประชาคมอาเซียน (ASEAN Community) ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2558 เป็นต้นไป เนื่องจากสถานการณ์ทางเศรษฐกิจของรัฐไทย ได้เปลี่ยนจากการเป็นรัฐชาติ (Nation State) มาเป็นภูมิภาคที่มีสถานะไร้พรมแดนมากขึ้น กล่าวคือในปัจจุบันประเทศไทยเป็นรัฐชาติที่เป็นสมาชิกของอาเซียนหรือสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Association of Southeast Asian Nations : ASEAN) อาเซียนก่อตั้งขึ้นโดยปฏิญญากรุงเทพฯ ซึ่งได้ลงนามที่วังสราญรมย์ เมื่อวันที่ 8 สิงหาคม 2510 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมความเข้าใจอันดีต่อกันระหว่างประเทศในภูมิภาค ขำรงไว้ซึ่งสันติภาพ เสถียรภาพ และความมั่นคงทางการเมือง สร้างสรรค์ความเจริญทางด้านเศรษฐกิจ การพัฒนาทางสังคม และวัฒนธรรม การกินดีอยู่ดีบนพื้นฐานของความเสมอภาค และผลประโยชน์ร่วมกันของประเทศสมาชิก เมื่อแรกก่อตั้งในปี 2510 อาเซียนมีสมาชิก 5 ประเทศ ได้แก่ ไทย อินโดนีเซีย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ และสิงคโปร์ ต่อมา บรูไนดารุสซาลาม ได้เข้าร่วมเป็นสมาชิก ในวันที่ 8 มกราคม 2557 เวียดนามได้เข้าร่วมเป็นสมาชิก เมื่อวันที่ 28 กรกฎาคม 2538 ลาว และพม่า เข้าร่วมเป็นสมาชิก เมื่อวันที่ 23 กรกฎาคม 2540 และกัมพูชาเข้าร่วมเป็นสมาชิก เมื่อวันที่ 30 เมษายน 2542 การเข้าร่วมของประเทศสมาชิกใหม่เหล่านี้สอดคล้องกับปฏิญญาอาเซียนซึ่งระบุไว้ว่า อาเซียนพร้อมรับทุกประเทศที่อยู่ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่พร้อมจะรับเป้าหมายหลักการ และวัตถุประสงค์ขององค์กรที่เป็นสมาชิก สาเหตุการก่อตั้งอาเซียน (ประเทศผู้ร่วมก่อตั้ง ไทย อินโดนีเซีย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ และสิงคโปร์) เห็นว่าการก่อตั้งองค์กรความร่วมมือระดับภูมิภาคจะสามารถป้องกันการเกิดความขัดแย้ง และส่งเสริมระงับข้อพิพาทโดยสันติวิธี ตลอดจนส่งเสริมความร่วมมือในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน (สำนักเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. 2555 : 1)

ความพยายามก้าวสำคัญของอาเซียนที่จะก่อให้เกิดการรวมตัวให้เป็นเนื้อเดียวกันมากขึ้นของอาเซียน ก็คือการเป็นประชาคมอาเซียน ประชาคมอาเซียนมีเสาหลักสำคัญของความร่วมมือ 3 เสาหลัก ได้แก่ เสาหลักที่ 1 ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC : ASEAN Economic Community) เสาหลักที่ 2 ประชาคมการเมือง และความมั่นคงอาเซียน (ASC : ASEAN Security Community) เสาหลักที่ 3 ประชาคมสังคม และวัฒนธรรมอาเซียน (ASCC : Socio – cultural) (สำนักเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. 2555 : 8)

ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ถือว่าเป็นก้าวแรกของการเป็นประชาคมอาเซียน เนื่องจากการร่วมกันทางเศรษฐกิจของประเทศในเขตอาเซียนเพื่อผลประโยชน์ในอำนาจการต่อรองทางเศรษฐกิจ การส่งออก และการนำเข้าสินค้า เดิมจะเริ่มใช้ในวันที่ 1 มกราคม 2558 แต่เนื่องจากประเทศสมาชิกส่วนใหญ่ยังไม่พร้อมจึงเลื่อนไปเป็นวันที่ 31 ธันวาคม 2558

การเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนดังกล่าวย่อมเป็นการขยายโครงสร้างปัญหาความมั่นคงในรูปแบบใหม่ (Non-traditional Security) มากขึ้นจากการเปิดเสรีทางเศรษฐกิจระหว่างไทยกับประเทศอาเซียน ASEAN ด้วยกัน

แนวคิดความมั่นคงในรูปแบบเก่า (Traditional Security) ให้ความสำคัญต่อการเสริมสร้างความมั่นคงของชาตินับเป็นหนึ่งในเป้าหมายสำคัญของการพัฒนาสังคมการเมือง ด้วยเหตุที่ความมั่นคงของชาติหมายถึงการปกป้องวิถีชีวิตของคนในสังคม การดูแลให้สังคมสามารถผ่านพ้นวิกฤตต่าง ๆ โดยที่สังคมเกิดการสูญเสียน้อยที่สุด รวมถึงการจัดการความขัดแย้งภายในสังคม โดยทำให้คนในชาติมีวิถีที่จะจัดการกับความเห็นที่ต่างกัน ในลักษณะที่ทำให้ทุกกลุ่มความเห็นมีพื้นที่ดำรงอยู่ในสังคมร่วมกันได้อย่างสันติ และการจัดการความขัดแย้งภายนอกเพื่อให้สังคมไทยสามารถดำรงอยู่ร่วมกับเพื่อนบ้านอย่างมีความสมานฉันท์ (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. 2556 : 98)

ยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคงตามแนวคิดในรูปแบบเก่ามุ่งที่จะบรรลุเป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ 3 ประเภท คือประเภทแรก การปกป้องและรักษาเอกราชอธิปไตย บูรณาภาพแห่งดินแดน ประการที่สอง การดูแลให้ประชาชนในชาติอยู่เย็นเป็นสุข มีความสามัคคี เคารพซึ่งกันและกัน พร้อมร่วมมือร่วมใจประสานพลังกันเมื่อชาติมีภัย และสามารถดำรงรักษาสถาบันสำคัญของชาติ ประการที่สาม การปกป้องรักษาเกียรติภูมิ ศักดิ์ศรี และผลประโยชน์ของชาติในเวทีการเมืองระหว่างประเทศ (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. 2556 : 99)

ในบริบทปัจจุบัน ตั้งแต่หลังสงครามเย็นเป็นต้นมา ประเด็นปัญหาด้านความมั่นคงมิได้จำกัดตัวอยู่เพียงมิติของภัยคุกคามทางการทหาร และการป้องกันเอกราชอธิปไตยเช่นในอดีต หากแต่เป็นวิกฤตการณ์ด้านความมั่นคงที่เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงของประเด็นความขัดแย้งในระดับโลก การจัดการความขัดแย้ง และความสัมพันธ์กับประเทศเพื่อนบ้าน และการสร้างสันติสุขในการอยู่ร่วมกันของคนในชาติ ดังนั้น โจทย์ที่สำคัญของการเสริมสร้างความมั่นคงของชาติจึงมิได้อยู่ที่การมุ่งสร้างความแข็งแกร่งทางด้านกำลังอาวุธแต่เพียงอย่างเดียว หากยังอยู่ที่การลดเงื่อนไขต่าง ๆ ที่จะนำไปสู่การบ่อนทำลายความมั่นคงของชาติไปพร้อมกัน เพราะการมีอาวุธยุทโธปกรณ์ทางการทหารที่ทันสมัย มิได้เป็นหลักประกันว่าคนในชาติจะอยู่อย่างสงบสุขอย่างยั่งยืน トラบใดที่ยังต้องเผชิญปัญหาความยากจน ความไม่เป็นธรรม การขาดความเอื้ออาทร การแย่งชิงทรัพยากร ตลอดจนความขัดแย้งระหว่างฝักฝ่ายกลุ่มต่าง ๆ ที่อาจนำไปสู่ความรุนแรง และการทำลายล้างชีวิตซึ่งกันและกัน (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. 2556 : 99)

การดำเนินยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคง ในรูปแบบใหม่มีเป้าหมายเพื่อการสร้างสังคมที่มีความสมานฉันท์ และสันติภาพอย่างยั่งยืนจึงจำเป็นต้องพิจารณาแนวทางการเสริมสร้างความมั่นคงของชาติผ่านมิติการจัดการปัญหาแบบสันติวิธี ซึ่งมีเป้าหมายอยู่ที่การทำให้คนในสังคมยอมรับการอยู่ร่วมกันบนกติกาเดียวกัน การลดเงื่อนไขในการใช้ความรุนแรงในการต่อสู้เมื่อเผชิญกับความคิดเห็นที่แตกต่างกัน ตลอดจนการเสริมสร้างกลไกในการจัดการความขัดแย้งเพื่อหาข้อยุติร่วมกันอย่างสันติ ทั้งนี้การเสริมสร้างความมั่นคงของชาติผ่านมุมมองแบบสันติวิธีจำเป็นที่จะต้องตั้งอยู่บนความคิดที่ว่า ปัญหาความขัดแย้งในตัวเองมิได้เป็นปัญหาความมั่นคง แต่การจัดการความขัดแย้งที่ใช้ความรุนแรงต่างหากที่เป็นปัญหาความมั่นคง เพราะการจัดการความขัดแย้งอย่างไม่ถูกต้องจนเกิดความรุนแรงขึ้นในสังคม ย่อมส่งผลให้ความรุนแรงที่เกิดขึ้นกลายเป็นที่มาของการทำลายความสามัคคีของคนในชาติ ซึ่งเป็นการทำลายความมั่นคงภายในชาติในระยะยาว (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. 2556 : 99)

การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคง ในรูปแบบใหม่จำเป็นต้องดำเนินการดำเนินพันธกิจที่สำคัญอย่างน้อย 4 ด้าน ประกอบด้วย 1) การเสริมสร้างความมั่นคงภายในชาติ (Internal Security) 2) การจัดการความขัดแย้งโดยสันติวิธี (Nonviolence Conflict Management) 3) การเสริมสร้างความอดทนอดกลั้นทางการเมืองให้เกิดขึ้นในทุกภาคส่วนของสังคม (Political Toleration) 4) การเสริมสร้างความสามารถในการอยู่ร่วมกันของคนในชาติท่ามกลางความหลากหลาย (Balance of Conformity and Diversity) (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. 2556 : 100)

ประเทศไทยในปัจจุบันนั้นกำลังเผชิญกับปัญหาภัยคุกคามรูปแบบใหม่มากมายหลากหลายประการ และปัญหาภัยคุกคามดังกล่าวจะมีความรุนแรง และหนักหน่วงขึ้น ไทยก้าวเป็นประเทศในประชาคมอาเซียน ดังนั้นจึงควรเตรียมความพร้อมของประชาชน และทุกภาคส่วนในชาติ ให้พร้อมเผชิญสถานการณ์ปัญหา และภัยที่อาจเกิดขึ้น สามารถบริหารจัดการทรัพยากรเพื่อป้องกัน และแก้ไขปัญหาภัยคุกคามที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติ ได้บรรลุผลอย่างเป็นรูปธรรม (สำนักนายกรัฐมนตรี. 2556 : 5)

ภัยคุกคามรูปแบบใหม่ (Non-traditional Threat) นั้นสามารถกล่าวได้ว่าเป็นภัยคุกคามในทุก ๆ มิติ ที่ไม่ใช่ภัยคุกคามเฉพาะมิติด้านการทหารเท่านั้น ดังตัวอย่างเช่น ปัญหาโลกร้อนที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางสิ่งแวดล้อมที่มีผลกระทบต่อความเป็นอยู่ของมวลมนุษยชาติ และระบบนิเวศหรือการเคลื่อนย้ายทุนจากบริษัทข้ามชาติที่ส่งผลให้ประเทศบางประเทศล้มละลายได้ภายในชั่วข้ามคืนหรือการก่อการร้าย และการก่อความไม่สงบที่กระทำต่อผู้บริสุทธิ์ด้วยความรุนแรง และความหวาดกลัวหรือการค้ำมนุษย์ข้ามชาติ เป็นต้น (กอ.รมน.จังหวัดราชบุรี .2557 : ออนไลน์)

ภัยคุกคามรูปแบบใหม่ที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคง ได้แก่ ปัญหาอาชญากรรม ปัญหาแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมาย ปัญหาความขัดแย้งในสังคม ปัญหาการทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ปัญหาสาธารณสุขภัยขนาดใหญ่ การก่อการร้าย และอาชญากรรมข้ามชาติ และปัญหาโรคระบาด (กอ.รมน.จังหวัดราชบุรี. 2557 : ออนไลน์)

ในกรณีของพื้นที่ชายแดนไทยนั้นปัญหาภัยคุกคามรูปแบบใหม่มีแนวโน้มส่งผลกระทบต่อความมั่นคง คือปัญหาความไม่ชัดเจนของแนวเขตแดน ปัญหาลักลอบหลบหนีเข้าเมือง ปัญหาการค้าอาวุธ ปัญหาอาชญากรรม ปัญหาแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมาย ปัญหาการทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ส่งผลกระทบต่อแนวเขตแดน ปัญหาความขัดแย้งในสังคม ปัญหาสาธารณสุขภัยขนาดใหญ่ โรคระบาดตามแนวชายแดน ปัญหาการก่อการร้าย และอาชญากรรมข้ามชาติ

นอกจากนี้ฝ่ายปกครองของไทยได้ประเมินปัญหาความมั่นคงที่เกิดจากภัยคุกคามในรูปแบบใหม่ซึ่งอาจจะได้รับหลังจากเปิดประตูประชาคมอาเซียนแล้ว จะเป็นปัญหาความมั่นคงรูปแบบใหม่ (Non-traditional Security Issues) ซึ่งแอบแฝงมากับการลงทุนหรือการค้ากับต่างประเทศ ดังนี้

1. ปัญหาทะเบียนราษฎร แม้ประชาคมอาเซียนจะมีการทำข้อตกลงให้มีการเคลื่อนย้ายแรงงานวิชาชีพอย่างเสรีใน 7 สาขาวิชาชีพ คือแพทย์ ทันตแพทย์ พยาบาล วิศวกรรม สถาปัตยกรรม บัญชี และการสำรวจ แต่ในระยะเฉพะหน้า การเตรียมพร้อมผู้ประกอบการเศรษฐกิจอาเซียนของประเทศต่าง ๆ รวมทั้งไทยจะส่งผลให้เกิดการลงทุนด้าน โครงสร้างพื้นฐานขนาดใหญ่จากภาครัฐและเอกชน เช่น ถนน ท่าเรือ โรงงาน สถานประกอบการ เป็นต้น ดังนั้น จึงเป็นโอกาสให้เกิดการเคลื่อนย้ายของแรงงานต่างด้าวทั้งที่ถูกและผิดกฎหมายจากประเทศอื่นเข้ามาทำงานรับจ้างเป็นแรงงานให้แก่ผู้ประกอบการภายในประเทศมากขึ้น

2. การจัดการความขัดแย้ง และการอำนวยความสะดวก เพราะหลังจากนี้ไปจะมีคนในหลาย ๆ สัญชาติ ศาสนา และกฎหมายมาอยู่ร่วมกัน ความสำคัญกับการพัฒนาการจัดการความขัดแย้ง และการอำนวยความสะดวกแก่ชาวต่างชาติที่อาศัยอยู่ในประเทศไทย เช่น ระบบร้องเรียนร้องทุกข์ ความขัดแย้งระหว่างบริษัทต่างชาติกับประชาชนในพื้นที่ด้วย

3. ปัญหาการค้า และการติดต่อตามแนวชายแดน จะก่อให้เกิดการขยายตัวของระบบการค้าชายแดนขนาดใหญ่ เนื่องจากการจัดภานี้นำเข้าระหว่างประเทศสมาชิก ทำให้เกิดการขนถ่ายนำเข้าวัตถุดิบ/สินค้าจากประเทศอื่นที่มีต้นทุนถูกกว่า ดังนั้น พื้นที่ชายแดนจังหวัดที่มีการค้าอยู่แล้วในปัจจุบันจึงมีแนวโน้มที่จะได้รับการส่งเสริมการค้าชายกับประเทศเพื่อนบ้านในระดับที่สูงยิ่งขึ้น ขณะที่พื้นที่จังหวัด อำเภอ ที่มีพื้นที่ติดชายแดนที่ยังไม่ได้มีการเปิดเป็นด่านการค้าหรือจุดผ่านแดน ก็มีแนวโน้มที่จะได้รับการสนับสนุนให้มีการยกระดับมากขึ้น

4. การประกอบอาชีพของประชาชนก็จะได้รับผลกระทบ เพราะภายใต้สภาพแวดล้อมทางการค้า การลงทุน การบริการ และการเคลื่อนย้ายแรงงานวิชาชีพเสรีย่อมเป็นทั้ง โอกาส และผลกระทบ สำหรับประชากรวัยแรงงานของไทยในพื้นที่ อีกทั้งเราจะสูญเสียความสามารถในการแข่งขันในภาคการผลิต เช่น ภาคการเกษตร ภาคอุตสาหกรรมบางสาขา จะก่อให้เกิดการเคลื่อนย้ายฐานการผลิตสินค้าภายในประเทศถูกตีตลาด อาทิ สินค้าอุตสาหกรรม เช่น ปีโตรเลียม (จากมาเลเซีย และพม่า) เคมีภัณฑ์ ยาง และพลาสติก (จากมาเลเซีย) ส่วนสินค้าเกษตร เช่น ข้าว (จากเวียดนาม) น้ำมันปาล์ม (จากมาเลเซีย) กาแฟ (จากเวียดนาม และอินโดนีเซีย) ชา (จากอินโดนีเซีย) และมะพร้าว (จากฟิลิปปินส์) เป็นต้น ผลกระทบเชิงลบที่เกิดขึ้นในพื้นที่ย่อมก่อให้เกิดความตึงเครียด และปัญหาสังคมอื่นตามมาได้

5. การส่งเสริมประชาธิปไตย และสิทธิมนุษยชนเป็นอีกปัญหาหนึ่งที่ต้องให้ความสำคัญ เพราะภายใต้กรอบความเป็นประชาคมอาเซียน ประเทศต่าง ๆ ย่อมต้องการมาตรฐานเดียวกันในการปฏิบัติต่อกันระหว่างประชาชน ไม่ว่าจะประชาชนของประเทศอาเซียนหรือประเทศนอก

6. ผลกระทบสุดท้ายคือการสื่อสารสร้างความเข้าใจ และการตระหนักรู้ให้แก่กลุ่มประชาชนในพื้นที่ กล่าวคือต้องสร้างความรู้ความเข้าใจให้ประชาชนในท้องถิ่นเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน ซึ่งให้เห็นประโยชน์และผลกระทบที่อาจได้รับในอนาคตซึ่งประเด็นนี้ฝ่ายปกครองมีความสำคัญมาก

องค์กรปกครองท้องถิ่น เป็นหน่วยงานที่อยู่ในระดับพื้นที่ ที่รัฐบาลมอบอำนาจให้ประชาชนในท้องถิ่นจัดการปกครอง และดำเนินการบางอย่างโดยดำเนินการกันเอง เพื่อบำบัดความต้องการของตน การบริหารงานของท้องถิ่นมีการจัดเป็นองค์กรมีเจ้าหน้าที่ซึ่งประชาชนเลือกตั้งขึ้นมาทั้งหมดหรือบางส่วน การปฏิบัติงานมีกฎหมายกำหนดให้อำนาจหน้าที่ไว้ คือ

ตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองท้องถิ่น พ.ศ. 2542 (มาตรา 16) กำหนดให้อำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเอง โดยมีหลายภารกิจมีความเกี่ยวข้องกับความมั่นคง เช่น การจัดทำมีการบำรุงรักษาทางบกทางน้ำและทางระบายน้ำ คู่มครอง คูแและบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การส่งเสริมประชาธิปไตย ความเสมอภาค และสิทธิเสรีภาพของประชาชน การรักษาความสะอาด และความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง การกำจัดมูลฝอย สิ่งปฏิกูล และน้ำเสีย การจัดการ การบำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์จากป่าไม้ ที่ดิน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย การรักษาความสงบเรียบร้อย การส่งเสริมและสนับสนุนการป้องกัน และรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

สำหรับภารกิจชายแดนของจังหวัดตราด ได้มีการจัดตั้งเป็นกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในจังหวัดตราด ประเภทที่ 2 มีภารกิจ วางแผน อำนวยการ ประสานงาน ในการป้องกัน และแก้ไข

ปัญหาความมั่นคงในพื้นที่ รวมทั้งปฏิบัติตามที่กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค และกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักรมอบหมาย มีผู้กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในจังหวัด (ผู้ว่าราชการจังหวัด) เป็นผู้บังคับบัญชารับผิดชอบ และเป็นจังหวัดที่มีพื้นที่ติดกับประเทศกัมพูชา และชายฝั่งทะเล ยาวถึง 161 กิโลเมตร ปัจจุบันยังคงเป็นพื้นที่ที่ประกาศใช้กฎอัยการศึกจำนวน 4 อำเภอ คืออำเภอบ่อไร่ อำเภอลองใหญ่ อำเภอเกาะกูด และอำเภอเมืองตราด (เฉพาะตำบลตะกวด ตำบลท่ากุ่ม ตำบลซำราก ตำบลแหลมกลัด) และพื้นที่ที่กองกำลังป้องกันชายแดน จันทบุรี – ตราด สามารถใช้กฎหมายปกติดำเนินการ ได้แก่ อำเภอเกาะช้าง และอำเภอแหลมงอบ เนื่องจากจังหวัดตราด เป็นจังหวัดชายแดนซึ่งมีพื้นที่ติดกับประเทศกัมพูชา และติดกับชายฝั่งทะเล จึงมีปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคง (ภัยคุกคาม) ในพื้นที่ชายแดน อันได้แก่ การลักลอบหลบหนีเข้าเมืองของแรงงานต่างด้าว ปัญหายาเสพติด การลักลอบค้าขายสินค้าหนีภาษี การลักลอบทำลายทรัพยากรธรรมชาติ เช่น การบุกรุกพื้นที่สาธารณะ การลักลอบจับสัตว์น้ำในเขตหวงห้าม เป็นต้น

ตารางที่ 1 สถิติการจับกุมคดีที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงในรอบ 12 เดือน ในพื้นที่จังหวัดตราด

เดือน ปี	คนต่างด้าวหลบหนี เข้าเมืองโดยผิด กฎหมาย (จำนวนคน)	การบุกรุกทำลาย ทรัพยากรธรรมชาติ (จำนวนคดี)	คดียาเสพติด	
			จำนวน คดี	จำนวน ผู้ต้องหา
กันยายน 2556	-	5	-	-
สิงหาคม 2556	198	9	82	86
กรกฎาคม 2556	391	5	81	88
มิถุนายน 2556	82	-	101	109
พฤษภาคม 2556	79	4	102	113
เมษายน 2556	112	3	123	127
มีนาคม 2556	44	5	105	106
กุมภาพันธ์ 2556	57	5	85	89
มกราคม 2556	74	-	98	102
ธันวาคม 2555	130	-	137	141
พฤศจิกายน 2555	100	4	151	154
ตุลาคม 2555	108	4	191	198
รวม	1,375	44	1,256	1,313

ที่มา : สำนักงานท้องถิ่นจังหวัดตราด. 2556 : 18

จากปัญหาที่เกิดขึ้นดังกล่าว เมื่อพิจารณาอำนาจหน้าที่ ภารกิจของหน่วยงานด้านความมั่นคง ประกอบกับอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่ต้องปฏิบัติตามกฎหมาย มีหลายภารกิจ ที่มีการปฏิบัติในเรื่องที่เกี่ยวข้องกัน เพื่อเตรียมความพร้อมของทุกภาคส่วนให้พร้อมที่จะปฏิบัติงาน ในการที่จะรักษาความมั่นคงชายแดน ระหว่าง ไทย – กัมพูชา หลังจากประเทศไทยต้องร่วมเข้าสู่ ประชาคมอาเซียน ในปี พ.ศ. 2558 ผู้ศึกษาในฐานะเป็นผู้ที่มีส่วนในการปฏิบัติงานอยู่ในหน่วยงาน เกี่ยวกับความมั่นคง สนใจว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีศักยภาพเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการ ปัญหาความมั่นคงชายแดน ระหว่าง ไทย – กัมพูชา ในกระแสการก้าวสู่ประชาคมอาเซียน ได้อย่างไร ปัญหาอุปสรรคใดที่ต้องได้รับการแก้ไข เพื่อนำผลการศึกษาที่ได้นำเสนอหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ไปเป็น แนวทางในการปฏิบัติงานต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่อศึกษาวิเคราะห์ศักยภาพองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของจังหวัดตราด ในการเข้ามามีส่วนร่วมจัดการปัญหาความมั่นคงชายแดน
2. เพื่อศึกษาแนวทางการเสริมสร้างศักยภาพองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของจังหวัดตราด ในการเข้ามามีส่วนร่วมจัดการปัญหาความมั่นคงชายแดนภายใต้ภัยคุกคามรูปแบบใหม่ ระหว่างไทย – กัมพูชา ในกระแสการก้าวสู่ประชาคมอาเซียน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยคาดว่าจะได้รับประโยชน์ ดังนี้

1. คาดว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่จังหวัดตราดจะได้มีแนวทางและมาตรการ ในการร่วมจัดการความมั่นคงชายแดนระหว่างไทย – กัมพูชา ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
2. คาดว่าผลการศึกษายจะช่วยเสริมศักยภาพองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการเตรียม ความพร้อมให้สามารถจัดการเกี่ยวกับความมั่นคงชายแดนระหว่างไทย – กัมพูชา เมื่อก้าวสู่ประชาคม อาเซียน

ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตในด้านช่วงเวลา

ขอบเขตในด้านช่วงเวลาของการวิจัยจะพิจารณาตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2553 ถึง ปี พ.ศ. 2557 (เนื่องด้วยในปี 2553 ประเทศไทยประสบภัยคุกคามในรูปแบบใหม่จากปัญหาภัยพิบัติขนาดใหญ่)

2. ขอบเขตในด้านพื้นที่

ขอบเขตในด้านพื้นที่ของการวิจัย ได้แก่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่งในเขตพื้นที่ประกาศกฏอัยการศึกของจังหวัดตราด คือเทศบาลตำบลหาดเล็ก เทศบาลตำบลคลองใหญ่ องค์การบริหารส่วนตำบลคลองใหญ่ องค์การบริหารส่วนตำบลไม้รุศ อำเภอคลองใหญ่ เทศบาลตำบลซำราก องค์การบริหารส่วนตำบลแหลมกลัด องค์การบริหารส่วนตำบลท่ากุ่ม อำเภอเมืองตราด เทศบาลตำบลบ่อพลอย เทศบาลตำบลหนองบอน องค์การบริหารส่วนตำบลบ่อพลอย องค์การบริหารส่วนตำบลด่านชุมพล องค์การบริหารส่วนตำบลนนทรีย์ องค์การบริหารส่วนตำบลช้างทูน อำเภอโป่งไร่

3. ขอบเขตในด้านเนื้อหา

ขอบเขตในด้านเนื้อหาของการวิจัยจะเน้นปัญหาเกี่ยวกับความมั่นคง จากภัยคุกคามรูปแบบใหม่จะใช้แนวคิดของสหประชาชาติ ที่ระบุไว้ในแนวคิดทฤษฎี โดยปรับให้สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น จำนวน 8 สภาพปัญหา คือปัญหายาเสพติด ปัญหาแรงงานต่างด้าวลักลอบเข้าเมือง โดยผิดกฎหมาย ปัญหาการค้าอาวุธ ปัญหาการค้ามนุษย์ ปัญหาการฟอกเงิน ปัญหาการโจรกรรม และลักลอบค้ายานพาหนะ ปัญหาการทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และปัญหาอื่น ๆ แต่เพื่อให้ได้รายละเอียดในการศึกษา ผู้วิจัยจึงได้แยกรายละเอียดในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อให้ตรงกับบริบทของพื้นที่ที่ทำการศึกษายเป็น 12 ประเด็นปัญหา

4. ขอบเขตในด้านประชากร

ขอบเขตในด้านประชากรของการวิจัย จะใช้ประชากรที่เป็นเป้าหมายในการศึกษา ได้แก่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่อยู่ในเขตพื้นที่ประกาศใช้กฏอัยการศึกของจังหวัดตราด ใน 3 อำเภอ จำนวน 14 แห่ง

นิยามศัพท์เฉพาะ

เพื่อเป็นแนวทางในการเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยจะกำหนดนิยามศัพท์เบื้องต้นไว้ดังนี้

1. **ศักยภาพองค์กรปกครองท้องถิ่น** หมายถึงขีดความสามารถขององค์กรปกครองท้องถิ่นในที่นี้ คือเทศบาลตำบล องค์การบริหารส่วนตำบลที่เข้าไปจัดการปัญหาต่าง ๆ อันได้แก่ ปัญหา ยาเสพติด ปัญหาคนต่างด้าวหลบหนีเข้าเมือง ปัญหาการบุกรุกทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และปัญหาการลักลอบค้าสินค้าหนีภาษี

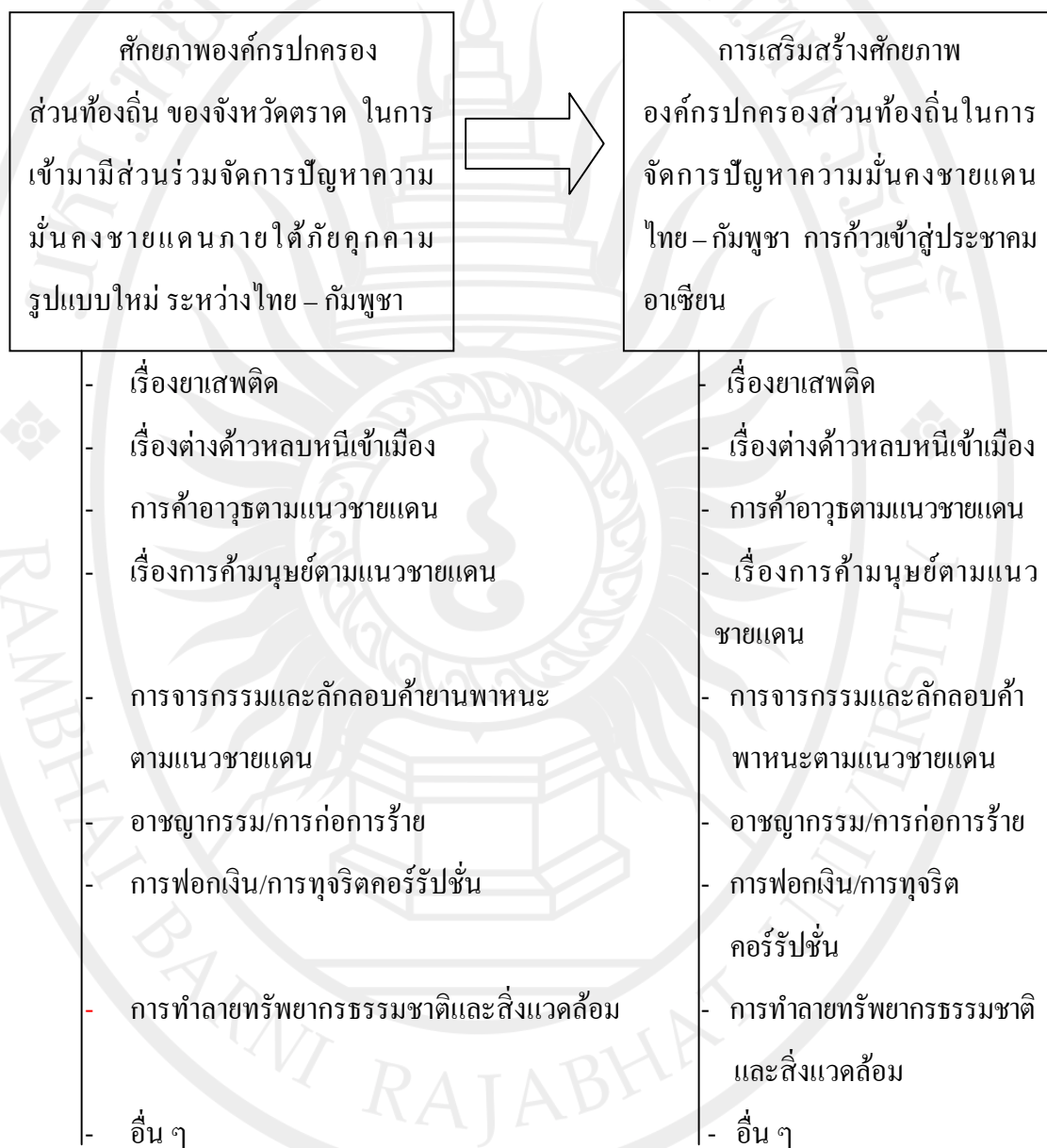
2. **บุคลากร** หมายถึงผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สมาชิกสภาท้องถิ่น ข้าราชการท้องถิ่น

3. **งบประมาณ** หมายถึงเงินงบประมาณที่ใช้ในการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น
4. **อำนาจหน้าที่** หมายถึงอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องปฏิบัติ ซึ่งกฎหมายได้กำหนดไว้เป็นอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
5. **การมีส่วนร่วมในการจัดการ** หมายถึงการเข้าไปมีส่วนร่วมในการวางแผน ควบคุม สั่งการ/ดำเนินการ และหารูปแบบวิธีการขจัดภัยคุกคามที่มีผลกระทบต่อความมั่นคง
6. **ความมั่นคงชายแดน** หมายถึงในบริเวณชายแดนมีความสงบเรียบร้อย สวัสดิภาพ ของประชาชน ทรัพยากรธรรมชาติในบริเวณชายแดนมีความปลอดภัยไม่ถูกทำลาย ด้วยฝีมือของ มนุษย์และภัยธรรมชาติ
7. **ชายแดน ไทย – กัมพูชา** หมายถึงพื้นที่ของจังหวัดตราด ที่ติดต่อกับประเทศกัมพูชา และปัจจุบันยังคงเป็นพื้นที่ที่ประกาศใช้กฎอัยการศึก
8. **ความมั่นคง (ความหมายเดิม)** หมายถึงมีความสุขปลอดภัยจากภัยคุกคามแบบดั้งเดิม มีความหมายครอบคลุมถึงภัยคุกคามจากการใช้กำลังทหารเข้าทำการรบและยังรวมไปถึงการบ่อน ทำลาย การก่อวินาศกรรม จารกรรมที่มีการกระทำในลักษณะรัฐต่อรัฐ
9. **ความมั่นคง (ความหมายใหม่)** หมายถึงมีความสุขปลอดภัยจากภัยคุกคามรูปแบบ ใหม่ (Non-traditional Threat) เป็นภัยคุกคามในทุก ๆ มิติ ที่ไม่ใช่ภัยคุกคามเฉพาะมิติด้านการ ทหารเท่านั้น

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการสำรวจองค์ความรู้ทั้งทางด้านทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้ศึกษาสามารถกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมุติฐานการวิจัย

จากกรอบแนวคิดในการวิจัย ผู้วิจัยสามารถกำหนดสมมุติฐานได้ดังต่อไปนี้
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของจังหวัดตราดมีศักยภาพระดับต่ำในการเข้ามามีส่วนร่วม
ในการจัดการปัญหาความมั่นคงในรูปแบบใหม่

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี